

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Využití zájmu seniorů v domácím cestovním ruchu

Utilisation of seniors' interest in domestic tourism

Student: Lucie Pochobradská

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Martina Janásová

Ostrava 2010

Zadání bakalářské práce

Student: **Lucie Pochobradská**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6501R006 Ekonomika cestovního ruchu
Specializace: 02 Ekonomika cestovního ruchu
Téma: **Využití zájmu seniorů v domácím cestovním ruchu**
Utilisation of Seniors' Interests in Domestic Tourism

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Metodika zpracování a cíl práce
  3. Teoretický vstup do problematiky
  4. Vymezení a charakteristika lázeňského cestovního ruchu
  5. Výsledky průzkumu
  6. Závěr a doporučení
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

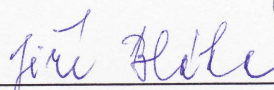
- HESKOVÁ, M. a kol. *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006. 223 s. ISBN 80-7168-948-3.
SEIFERTOVÁ, V. *Marketing v lázeňském cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola cestovního ruchu, hotelnictví a lázeňství, 2003. 120 s. ISBN 80-86592-00-6.
VAŠTÍKOVÁ, M. *Marketing služeb: efektivně a moderně*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. 232 s. ISBN 978-80-247-2721-9.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

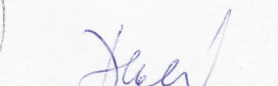
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Martina Janásová**

Datum zadání: 20.11.2009

Datum odevzdání: 07.05.2010

prof. PhDr. Jiří Bláha, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Děkuji vedoucí bakalářské práce Ing. Martině Janásové za odborné vedení, cenné připomínky a rady, kterými pomohla k vypracování této bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat paní MUDr. Lívii Kušnierové, lékařce luhačovického hotelu Palace, která byla ochotná mi poskytnout odborné informace. Poděkování taktéž patří mé rodině, příteli a přátelům, kteří mi byli oporou při psaní bakalářské práce i během celého studia.

Místopřísežné prohlášení o samostatném vypracování bakalářské práce

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci na téma „Využití zájmu seniorů v domácím cestovním ruchu“, včetně všech příloh, vypracovala samostatně a použila v ní jediné pramenů, které cituji a uvádím v přiloženém seznamu použité literatury.

V Uherském Hradišti dne 7. května 2010

.....

jméno a příjmení studenta

OBSAH

1	ÚVOD.....	8
2	CESTOVNÍ RUCH.....	11
2.1	VÝZNAM CESTOVNÍHO RUCHU	11
2.2	AKTUÁLNÍ VÝVOJOVÉ TRENDY V CESTOVNÍM RUCHU	12
3	CESTOVNÍ RUCH SENIORŮ.....	14
3.1	SEGMENT SENIORŮ NA TRHU CR.....	14
3.1.1	Dělení seniorů v ČR.....	15
3.1.2	Stravování seniorů	15
3.2	ZNAKY CESTOVÁNÍ SENIORŮ.....	16
3.2.1	Specifika seniorské turistiky.....	16
3.2.2	Zájem seniorů o cestovní ruch.....	17
4	LÁZEŇSTVÍ V PROCESU CESTOVNÍHO RUCHU.....	18
4.1	LÁZEŇSKÝ CESTOVNÍ RUCH	18
4.1.1	Postavení lázeňství v cestovním ruchu.....	19
4.1.2	Funkce lázeňství.....	19
4.1.3	Propagace českého lázeňství	20
4.1.4	Perspektiva lázeňství.....	21
4.2	SPECIFIKA LÁZEŇSTVÍ.....	22
4.2.1	Lázeňství součástí zdravotní péče.....	22
4.2.2	Lázeňská místa ČR.....	22
4.2.3	Segmentace lázeňských návštěvníků	23
4.2.4	Wellness	25
4.2.5	Léčebné služby	28
4.2.5.1	Ubytovací služby	29
4.2.5.2	Stravovací služby	32
4.2.5.3	Kulturně-společenské vyžití	33
4.2.5.4	Doplňkové služby	33
5	LÁZNĚ LUHAČOVICE	35
5.1	MĚSTO LUHAČOVICE	35
5.1.1	Ubytovací zařízení pro všechny	36
5.1.2	Využití volného času v Lázních Luhačovice	38
5.1.3	SWOT analýza Lázní Luhačovice	39
5.2	KOMPARACE LÁZEŇSKÝCH UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ.....	41
5.2.1	Lázeňský hotel Palace ****	41
5.2.1.1	Rozhovor s odborníkem	42
5.2.1.2	Package versus jednotlivé procedury	44
5.2.2	Wellness hotel Rezidence Ambra ****	45
5.2.3	Komparace.....	47
5.3	LÁZEŇSKÝ POBYT V PRAXI.....	48
5.3.1	Návrh aktivní relaxace v lázních	49
6	ZÁVĚR	51
	SEZNAM ZKRATEK	55
	SEZNAM OBRÁZKŮ	57

SEZNAM GRAFŮ	58
SEZNAM TABULEK.....	59
SEZNAM PŘÍLOH.....	60

1 ÚVOD

Toto téma jsem si vybrala, protože senioři jsou v současné době pro cestovní ruch velmi specifickým a důležitým segmentem. Projevují nemalý zájem o cestování, mají snahu zůstat vitální, prodlužovat svou věkovou hranici, pečovat o sebe a svou kondici. Lokalizace seniorů v lázeňském cestovním ruchu je zvláště výhodná, neboť lázeňská místa skýtají všechny potřebné předpoklady pro plnění požadavků a potřeb seniorských návštěvníků.

Lázeňství je jedním z odvětví, které v současnosti nejvíce „hýbe“ cestovním ruchem a právem zaujímá v České republice své specifické místo. Za to vděčíme bohaté letité tradici lázeňských míst v Čechách, na Moravě i ve Slezsku a mimořádnému výskytu významných přírodních léčivých zdrojů na našem území. Tato forma cestovního ruchu se stala důležitým artiklem naší země.

Lázeňství není závislé na počasí a lze jej provozovat celoročně, což je jeho výhodou oproti jiným formám cestovního ruchu. Právě cestovní ruch seniorů také může posilnit turistický sektor v období mezi sezónami. O rozvoj tohoto odvětví mají zájem jak lázeňské společnosti, obce, regiony, tak i stát. Lázeňství je v ČR považováno za neodmyslitelnou součást sociálního a zdravotního systému, v současné době se neustále rozvíjí a podle odborníků je nepochybně velmi perspektivním odvětvím.

Co se seniorské turistiky týče, je o ni v současnosti velký zájem. Senior dnešní doby se snaží pečovat o své zdraví a prevencí předcházet případným potížím. V kondici se drží pomocí aktivního způsobu života, vyhledává nenáročné sportovní činnosti.

V posledních letech se mění struktura obyvatelstva, tento trend je označován jako stárnutí populace. Způsobuje, že se trh začíná více zaměřovat na cílovou skupinu lidí seniorského věku. A to představuje obrovskou příležitost pro lázeňský cestovní ruch, který za svůj vývoj prošel již mnoha změnami. Do roku 1990 převažovala klientela, která měla léčebný pobyt hrazen z veřejných zdrojů, v posledních letech je stále větší podíl samoplátecké klientely. O to více se musí jednotlivá lázeňská zařízení snažit přizpůsobit požadavkům klienta, neboť ten při příspěvkové či komplexní lázeňské péči stráví v zařízení předem nasmlouvaných 21 až 28 dní, jenže samoplátcí dávají přednost kratším pobytům. Management lázeňských zařízení proto musí využít nápaditosti a všech prostředků k tomu, aby obstál v silném konkurenčním prostředí.

V bakalářské práci seznamuji čtenáře se specifiky seniorského cestovního ruchu, s požadavky na lázeňské pobyty. Dále se také podrobněji zabývám komparací dvou lázeňských zařízení v Lázních Luhačovice.

Cílem bakalářské práce je zhodnotit možnosti využití zájmu seniorů o cestovní ruch.

I. TEORETICKÁ ČÁST

2 CESTOVNÍ RUCH

Cestovní ruch je nazýván „odvětvím budoucnosti“. V mnoha zemích se výrazně podílí na HDP, poskytuje pracovní příležitosti, ovlivňuje platební bilanci státu v pozitivním smyslu - podporuje investiční aktivity, zvyšují se příjmy státního rozpočtu a příjmy rozpočtů měst a obcí. Léčebné pobyty cizinců poskytují státu devizový příjem. Cestovní ruch má ale také negativní vliv, např. kriminalita, ohrožování životního prostředí. Smyslem této bakalářské práce je zhodnotit postoj seniorů, tedy do jaké míry se aktivně zapojují do cestovního ruchu.

2.1 VÝZNAM CESTOVNÍHO RUCHU

Cestovní ruch je bezesporu jedním z nejpodstatnějších ukazatelů ekonomického rozvoje 21. století. Přibližuje se k prvenství mezi odvětvími světové ekonomiky, na niž má pozitivní vliv. Cestovní ruch je významným faktorem zaměstnanosti či nabídky příležitostí k podnikání a pozitivně působí na rozvoj jednotlivých regionů. Služby cestovního ruchu hrají v třetím tisíciletí podstatnou roli. Moderní společnost vyžaduje, aby se sektor služeb neustále rozrůstal.

Výkonnost sektoru cestovního ruchu může být velmi snadno ovlivněna nepředvídatelnými událostmi, jako jsou přírodní katastrofy nebo politická situace v různých částech světa. Česká republika se může v této oblasti dále úspěšně vyvíjet, máme pro to kulturní, historické a přírodní předpoklady.

Oproti minulosti se značně změnily podmínky našeho života. Máme více peněžních prostředků, žijeme ve větším stresu a postupnou globalizací jsme získali více prostoru. Lidé se chtějí distancovat od každodenní práce tím, že se snaží aktivně vyplnit svůj volný čas, uniknout stresu a prozkoumat umožněný prostor.

Cestou k úspěchu marketingových managerů je neustále přicházet se změnami, inovacemi, novými i překvapivými myšlenkami. Uvedené schopnosti jsou mimo jiné velkou konkurenční výhodou v oblasti lázeňského cestovního ruchu.

„Změna je jediná konstanta v tržním prostředí. T. Peters“

„Philip Kotler navrhuje následující marketingové praktiky:

- vítězit pomocí vyšší jakosti
- vítězit pomocí lepších služeb
- vítězit pomocí nižších cen
- vítězit pomocí vysokého tržního podílu
- vítězit pomocí nepřetržitého zdokonalování produktu
- vítězit pomocí úprav a individuálních uzpůsobení
- vítězit pomocí vstupu na vysoce růstové trhy
- vítězit pomocí překonávání očekávání zákazníků
- vítězit pomocí produktových inovací.“¹

Mezi skutečnosti nejvíce ovlivňující poptávku patří stárnutí populace, větší důraz na kondici, vzhled a zdravý životní styl, potřeba relaxace a sportovních aktivit.

Naopak strana nabídky poskytuje trendy ve formě pobytů spojených se vzděláváním, víkendové pobyty a také balíčky služeb.

Lidé budou vždy mít důvod cestovat, k tomu také potřebují rozmanitý výběr služeb. Relaxace a prevence v současnosti patří na prioritní místo v pomyslném žebříčku hodnot. Také tato skutečnost bezpochyby podporuje význam lázeňského cestovního ruchu.

2.2 AKTUÁLNÍ VÝVOJOVÉ TRENDY V CESTOVNÍM RUCHU

- klienti cestovního ruchu již běžně užívají osobní automobil
- vzrůstá počet ekonomicky aktivních žen, které využívají wellness, fitness nebo víkendových dovolených
- roste význam informačních technologií
- klienti stále častěji začleňují do cestovního ruchu také své čtyřnohé mazlíčky

---

¹ SEIFERTOVÁ, Věra. Marketing v lázeňském cestovním ruchu. Vyd. 1. Praha : Vysoká škola cestovního ruchu, hotelnictví a lázeňství, 2003. s. 10. ISBN 80-86592-00-6.

- celkově se mění věková struktura obyvatelstva, populace stárne, vzniká segment relativně majetných vzdělaných seniorů
- obecně roste u klientů cestovního ruchu zájem o léčebné a relaxační procedury, snaha o zlepšení fyzické kondice, sebevzdělávání ve formě jazykových či sportovních kurzů
- mění se struktura domácností, roste podíl neúplných rodin a menších domácností.

Věkovou strukturou obyvatelstva se zabývají tabulky v příloze 1. Zde lze snadno zpozorovat, že obyvatelstvo České republiky poslední léta skutečně stárne. Můžeme tak soudit dle šipek, které znázorňují pokles počtu dětí, tato kategorie zaznamenává nárůst až v roce 2008, zatímco starších obyvatel neustále přibývá, tedy také segment seniorů se rozšiřuje a je rozumné mu věnovat pozornost. Celý proces vidíme i u indexu stárí, jehož hodnoty se rok od roku zvyšují. Co se týče celkového počtu obyvatel, můžeme říci, že ve znázorněném období stále nepatrně roste.

Podle předpokládaného vývoje WTO² by měly mezinárodní turistické příjezdy v roce 2020 celosvětově činit 1,6 mld. cestujících. To by znamenalo zvýšení o 4 % ročně. Příjmy z mezinárodní turistiky vzrostou více než pětikrát. Nejnavštěvovanější by měly být destinace střední a východní Evropy. Následující pozice by měla obsadit východní Asie a oblast Pacifiku.

Podstatné ale je, že podle této prognózy by v roce 2020 mělo do České republiky zavítat 44 mil. turistů, což by znamenalo, že náš stát bude zaujímat zhruba desátou příčku nejnavštěvovanějších zemí světa. Na prvním místě by se měla ocitnout Čína se 130 mil. turistů a na následujících pozicích Francie a USA.

Cestovní ruch má téměř 7 % podíl na tvorbě HDP České republiky, což je dle mého názoru ucházející číslo. Celkově se v posledních letech ve světě nejvíce rozvíjí kongresový a lázeňský cestovní ruch.

---

² WTO – World Tourism Organisation, vládní organizace založena v roce 1974, 115 řádných členů, sídlo v Madridu

3 CESTOVNÍ RUCH SENIORŮ

3.1 SEGMENT SENIORŮ NA TRHU ČR

Spousta seniorů si nepřipouští svůj důchodový věk a snaží se o aktivní styl života. Pojem senior může být chápán různě, jedná se o osobu starší 60 let, je ale třeba upozornit, že v literatuře jsou uvedeny odlišné věkové hranice. „Senioři mají své potřeby a cíle, jsou méně pohybliví, vyžadují osobní formu nabídky, zejména balíky služeb, speciální jídla a příjemnou atmosféru. Preferují určité formy dovolené, např. poznávací zájezdy, lázeňské a zdravotní pobyty, lodní zájezdy, dlouhodobé pobyty v klimaticky příjemných místech zejména v zimním období, návštěva přátel a známých a tím se odlišují od ostatních skupin návštěvníků. Senioři, kteří žijí jako součást rodiny, mají větší pocit seberealizace a chuti do života, ekonomická situace je pro ně únosnější a více cestují v doprovodu členů rodiny.“³

Jak již bylo v práci zmíněno, vlivem stárnutí populace se bude počet seniorů zvyšovat. Předpokládá se, že do roku 2060 bude jejich podíl na celkové populaci Evropy 30 %. Během svých dovolených, které tráví většinou v rámci domovské země, uskutečňují ze všech věkových kategorií nejvyšší počet přenocování. V roce 2006 byl průměrný počet přenocování českých seniorů 14,9. Pro představu je vhodné uvést, že první příčku obsadili řečtí senioři s 42,4 přenocováními.

Důležitý je také fakt, že senioři již nechtějí svůj lázeňský pobyt „prolonošit“ jako tomu bylo dříve, chtějí jej trávit aktivně. Ubytovací zařízení by proto měla být vybavena dostatkem sportovních aktivit, které senioři rádi využívají k udržení své kondice. Vhodné je plavání v bazénu, pěší a cyklistické výlety, cvičení v posilovně.

---

³ MARIE, Hesková, a kol. *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy*. První vydání. Praha : Fortuna, 2006. s. 31. ISBN 8071689483.

3.1.1 Dělení seniorů v ČR

- **Skupina 60+**

Upřednostňují kvalitní komplexní dovolenou na jednom místě, nevyhovují jim časté přesuny, vyžadují komfort.

- **Skupina 65+**

Preferují zdravotní a nenáročnou dovolenou v nedalekých destinacích.

3.1.2 Stravování seniorů

Stravování seniorů by se mělo řídit zásadami racionální výživy a pravidelným režimem. Strava by měla být pestrá, chutná a vyvážená. Upřednostňována je bufetová forma stravování. Senioři by měli mít na paměti dodržování pitného režimu. Pokud je jejich destinací lázeňské místo, doporučila bych absolvovat také pitnou kúru. Doporučená energetická hodnota pro tuto věkovou skupinu je 8 000 - 8 400 kJ. V každém případě se musí přihlížet k aktuálnímu zdravotnímu stavu a podle potřeby také upravit konzistenci pokrmů.

K nejčastějším zdravotním potížím seniorů patří:

- 3/4 osob ve věku nad 65 let trpí onemocněním srdce a cév
- 1/2 populace seniorů má zvýšený krevní tlak
- každý pátý senior trpí zažívacími potížemi
- 16 % seniorů je postiženo psychiatrickými onemocněními
- 42 % seniorů trápí potíže kloubů nebo kostí
- 16 % osob ve věkové kategorii 60 – 90 let trpí cukrovkou
- pouhé 4 % seniorů netrpí žádnými vážnějšími chorobami.

3.2 ZNAKY CESTOVÁNÍ SENIORŮ

- senioři preferují relaxaci a pohodu, ale rádi se také zapojují do sportovních aktivit
- mimosezónní cestování
- nižší počet pater ubytovacího zařízení
- pokoj v klidové části hotelu
- organizují dovolenou hodně dopředu
- cestují spíše za poznáváním nových míst, historií a památkami, než za zábavou
- důraz na pohodlí vzhledem k jejich věku
- senioři vítají možnost slev
- možnost jednoduchých a nenáročných sportovních aktivit
- často cestují s doprovodem, např. s vnoučaty
- bezbariérový přístup je výhodou ubytovacího zařízení.

Obr. 1. Cvičení seniorů

3.2.1 Specifika seniorské turistiky

- hlavní sezóna - převážně pobytové zájezdy
- mimosezóna - spíše poznávací zájezdy

Celkově je v současnosti největší poptávka po wellness a lázeňských pobytech.

3.2.2 Zájem seniorů o cestovní ruch

V současnosti je zdravotní stav seniorů lepší než tomu bylo dříve. Disponují relativně dostačující výší finančních prostředků, jejich volný čas je neomezen a chtějí jej také aktivně využít. Proto je tato cílová skupina pro cestovní ruch důležitá.

Poptávka seniorů po cestovním ruchu roste, ať už se jedná o jednodenní výlety či několikadenní pobyty. Nejčastějšími oblastmi zájmu jsou lázeňské pobyty, kulturní turistika, přírodní zajímavosti. Současným trendem je aktivní styl života. Mnohé seniory nadchl nordic walking⁴, velmi oblíbená je cykloturistika, v zimě pak lyžování nebo běžkování, někteří jsou pro změnu aktivními členy KČT⁵. Spousta seniorů se zapojuje do cestovního ruchu s vnoučaty, je důležité myslet i na tuto skutečnost, nabídnout také program pro děti, možnost slev.

Se stárnutím české populace bude seniorů přibývat. Je vhodné se na tento důležitý segment cestovního ruchu zaměřit zejména v období mezi sezónami, navrhnout výhodné programy pro seniorskou turistiku s důrazem na lepší bezpečnost, zajistit možnosti kulturního vyžití, aktivity v přírodě, rozvíjet tematické trasy, tedy značené turistické trasy s charakteristickým zaměřením. Častými cíly nábožensky orientovaných seniorů je návštěva církevních staveb, prohlídky bazilik, kostelů, účast na náboženských poutích.

Do budoucna bude vývoj cestovního ruchu seniorů záviset na situaci české ekonomiky, na výši důchodů a věkové hranici odchodu do penze.

Podnikatelské subjekty působící v seniorském CR musí brát ohled na zdravotní stav seniorů, jejich finanční možnosti a vhodnou stravu.

---

⁴ nordic walking - rekreační sport sloužící k zdravotní prevenci. Jedná se o nenáročnou přirozenou chůzi s použitím speciálních holí. Aktivita je vhodná např. jako rehabilitace po operaci dolních končetin, při problémech s pohybovým aparátem či jako prevence proti kardiovaskulárním chorobám.

⁵ KČT - Klub českých turistů byl založen již roku 1888, v současnosti má zhruba 40 tisíc členů. Členové KČT organizují každoročně přes tisíc akcí určených pro členy klubu i neorganizované zájemce o všechny druhy turistiky.

4 LÁZEŇSTVÍ V PROCESU CESTOVNÍHO RUCHU

4.1 LÁZEŇSKÝ CESTOVNÍ RUCH

Jde o zvláštní formu rekreace s důrazem na léčení, rehabilitaci a prevenci, kde se jedná zejména o zotavování léčebnými metodami pod lékařským dohledem. Základní podmínkou lázeňského cestovního ruchu je existence přírodních léčivých zdrojů, které ovlivňují zaměření lázeňské léčby, příznivého klimatu lázeňských oblastí a dalších činitelů (dietní stravování).

„Lázeňský cestovní ruch představuje zdravotně-preventivní a léčebné činnosti pod odborným zdravotnickým dohledem ve volném čase. Jeho rozvoj je podmíněný existencí přírodních léčivých zdrojů (přírodní léčivé vody, plyny, bahno a klima), které ovlivňují zaměření lázeňské léčby. Lázeňská léčba založená na využívání přírodních léčivých zdrojů se kombinuje s medikamentózní léčbou, dietním stravováním a psychofyzikální rehabilitací. Lázeňskou léčbou se sleduje prevence chorob, zlepšení zdravotního stavu a tím i snižování pracovní neschopnosti obyvatelstva. V lázeňských městech se intenzivně rozvíjí i společenský a kulturní život, který pozitivně ovlivňuje výsledky lázeňské léčby.“⁶

Lázeňský cestovní ruch je jedním z nejefektivnějších druhů CR, který se podílí na rozvoji zahraničního cestovního ruchu. Je významným zdrojem devizových příjmů. Spolu s vnitřním domácím cestovním ruchem je zdrojem prospěchu regionů, samotných lázeňských míst a všech podnikatelských subjektů, které se přímo i nepřímo na jeho rozvoji podílejí. Podstatné je, že význam této formy cestovního ruchu stále roste.

Česká republika může směle konkurovat evropskému lázeňství, a to především díky dlouholeté tradici. Je zde příznivé klima, dostatek přírodního léčivého bohatství, kvalitní lázeňská zařízení s nabídkou komplexních služeb. Česká republika se řadí mezi evropské lázeňské velmoci díky nejmodernějším léčebným metodám, které jsou využívány v kombinaci s přírodními léčivými prameny, je pověstná vysoce kvalifikovaným personálem a nižšími cenami v porovnání se zahraničními lázeňskými zařízeními.

Ve zdejších lázních naleznou nejen senioři prostor k relaxaci, rekreaci a zlepšení zdravotního stavu, mají možnost se odreagovat od každodenního pracovního stresu, a to

---

⁶ HESKOVÁ, Marie, a kol. *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy*. První vydání. Praha : Fortuna, 2006. s. 12. ISBN 80-7168-948-3.

ať už formou sportovních aktivit, kulturního vyžití či poznávání okolí. Nabídka služeb lázní České republiky je skutečně rozmanitá. Je důležité neustále vyvíjet úsilí, aby bylo toto významné postavení naší země udrženo a rozvíjeno.

4.1.1 Postavení lázeňství v cestovním ruchu

Lázeňství je oborem, který zasahuje jak do cestovního ruchu, tak do zdravotnictví. Toto odvětví je právem považováno za významnou ekonomickou funkci, neboť kromě přínosů pro veřejné zdraví vykazuje také ekonomické výsledky a ovlivňuje celkový rozvoj lázeňského místa. V České republice má své stálé postavení s dlouholetou tradicí.

Lázeňství vychází z poznatku, že jedním z nejpodstatnějších ukazatelů kvality života je zdravotní stav obyvatelstva. Soustřeďuje se zejména na rekonvalescenci a léčbu následků nemocí. Novým trendem v péči o zdraví se stává prevence. K tomu patří pobyt v turistických střediscích se snahou aktivně využít volný čas k obnově fyzické a duševní energie. Lázeňská místa mají prostředky navozující také psychickou pohodu klientů, patří k nim např. divadla, kina, koncerty, přednášky, exkurze. Tyto kulturní činnosti ale nesmí narušit léčebný režim.

Do budoucna je evidentní vyšší podíl obyvatel v důchodovém věku. Senioři disponují přiměřenými finančními prostředky, dostatkem času a pro lázeňský cestovní ruch znamenají důležitou cílovou skupinu.

4.1.2 Funkce lázeňství

Významem lázeňství je poskytovat léčbu, rehabilitaci a přispívat k rekonvalescenci pacientů při závažných onemocněních. Nedílnou součástí je také prevence, která je poskytována formou různých rekondičních programů.

„Lázeňství má osvětový charakter, jelikož vede pacienty k osvojování správných stravovacích návyků, k dodržování hygienických zásad a denního režimu. Lázeňství jakožto jedna z forem cestovního ruchu (lázeňsko-léčebná forma), má velký význam jak pro domácí, tak pro příjezdový cestovní ruch, neboť nabídka českého lázeňství spolu s historickými památkami je významnou atraktivitou českého cestovního ruchu.“⁷

---

⁷ SODOMKOVÁ, Blanka. Lázeňství v České republice. *COT Business* [online]. 30.5.2006 [cit. 2010-02-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.cot.cz/index.php?page=200&jazyk=1&id=6194>>.

4.1.3 Propagace českého lázeňství

Agentura CzechTourism⁸ považuje propagaci českého lázeňství za velmi důležitou, neboť toto odvětví je podstatnou součástí příjezdového cestovního ruchu. Oddělení lázeňství zavedla agentura CzechTourism v lednu 2005 a za dobu své existence dokázalo zrealizovat přes 100 tuzemských a zahraničních akcí spojených s propagací českého lázeňství.

Nejčastější typy marketingových aktivit:

- prezentace v nákupních centrech – probíhají většinou po 3 dny v sousedních zemích České republiky, jsou spojeny s nabídkou aktuálních pobytů a doprovodným programem (živá hudba, soutěže)
- lázeňské workshopy/roadshow – zaměření především na navázání nových kontaktů se zahraničními cestovními kancelářemi, místem konání bývají reprezentativní prostory, při prezentaci jsou představeni všichni přítomní zástupci českých lázní
- expozice na veletrzích cestovního ruchu
- prezentace lázní při mezinárodních lékařských kongresech – probíhají v tuzemsku v rámci kongresů.

Na rok 2010 plánuje CzechTourism workshopy na Ukrajině a v Rusku, roadshow v Saúdské Arábii, Bahrajnu a Spojených arabských emirátech, prezentace v tuzemských i zahraničních obchodních centrech, účast na veletrhu v Německu, dalším významným úkolem je uspořádat již 5. ročník Karlovarského týdne, jehož je agentura CzechTourism realizátorem.

Poslední uvedená akce je spojením festivalu Tourfilm s Lázeňským festivalem a Lázeňskou konferencí a jejím hlavním cílem je při této příležitosti uvést více než 50 zahraničním účastníkům Českou republiku jako ideální lázeňskou destinaci.

---

⁸ CzechTourism - Příspěvková organizace Česká centrála cestovního ruchu (ČCCR) spadá pod Ministerstvo pro místní rozvoj ČR a byla zřízena za účelem propagace země jako atraktivní turistické destinace na zahraničním i domácím trhu. Od srpna 2003 nese oficiální název Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism.

4.1.4 Perspektiva lázeňství

Nabízí se otázka, zda je existence lázeňské léčby v budoucnosti podstatná. Současná medicína je natolik vyspělá, že dokážeme např. transplantovat orgány, aplikovat protézy, implantovat umělé klouby. To ale zdaleka nestačí. Skutečnost je taková, že v současném světě je na lidský organismus vyvíjen neskutečný nátlak. Je to dáno tempem života, každodenním stresem, špatnou životosprávou, znečištěným ovzduším. Všichni dobře víme, že abychom byli dostatečně výkonní, potřebujeme být zdraví a v kondici. Jedním ze způsobů, jak předejít zdravotním problémům a udržet či zlepšit zdravotní stav, je právě lázeňská léčba.

Myslím, že lázeňství je do budoucna jedno z nejperspektivnějších odvětví cestovního ruchu. Stárnutí populace, současný trend a nepříznivý fakt, může právě lázeňský CR využít ve svůj prospěch. Věřím, že jak byla rozmanitá historie, tak také budoucí vývoj bude schopen mnoho nového nabídnout.

4.2 SPECIFIKA LÁZEŇSTVÍ

4.2.1 Lázeňství součástí zdravotní péče

Součástí péče o zdraví je i péče lázeňská. Základní funkce lázní v České republice je léčebná, čemuž odpovídá i vysoká zdravotnická úroveň lázeňských zařízení a rozsáhlé spektrum léčebných metod. Vedle nemocniční a ambulantní péče funguje léčebné lázeňství jako ucelený řád, který všeobecně doplňuje zmíněné složky v péči o zdraví populace.

Cílem lázeňské péče je léčit nemoci využitím přírodních léčivých zdrojů v kombinaci s nejmodernějšími léčebnými a rehabilitačními metodami jako jsou balneoterapie, fyzioterapie, oxygenoterapie, apod. Léčebné postupy by měly dbát na menší zátěž organismu farmaceutiky, zabráňovat zhoršování zdravotního stavu nemocných, napomáhat ztlumení zdravotních potíží a také předcházet vzniku nemocí.

Důležitou roli hraje v posledních několika letech rozvoj lázeňské turistiky se zaměřením na krátké pobyty. Takový pobyt může být i v rozmezí týdne či pouze jednoho víkendu. Lázeňská místa se snaží zaujmout různé sociální skupiny rozmanitým výběrem programů, jako např. wellness víkend, adrenalin víkend, regenerační pobyty pro seniory, relaxační pobyty pro managery, beauty pobyty pro ženy, fit programy, pobyty pro páry, detoxikační programy, antistresové programy. Lázeňská zařízení se snaží sestavovat bohatou nabídku se zaměřením na všechny kategorie bez ohledu na věk či povolání. Tyto zkrácené intenzivní léčebné pobyty jsou zajímavou nabídkou i pro firmy, které je zaměstnancům poskytují jako formu odměny.

4.2.2 Lázeňská místa ČR

Bez lázeňských zařízení by nemohl lázeňský cestovní ruch vůbec existovat. V současnosti je jejich celkový počet 37. Svým klientům poskytují oázu klidu a odpočinku. Nabízejí jedinečnou atmosféru, ke které přispívá nádherná příroda a zajímavá lázeňská architektura, ať už se jedná o promenády, kolonády či lázeňské domy.

Co se přírodních léčivých zdrojů týče, 24 lázeňských míst využívá k léčbě minerální prameny, dalších 10 využívá peloidy (rašeliny, anorganická bahna, slatiny) a 3 využívají klimatických poměrů. V souvislosti s léčivými prameny se můžeme pyšnit skutečností, že nikde na světě neexistuje tak hojná koncentrace minerálních vod jako v západočeském lázeňském trojúhelníku. Lázeňská místa jsou také vhodná pro aktivní

dovolenou, naskytují se možnosti pro pěší turistiku, cyklistiku, lyžování či v současnosti stále více oblíbenější golf. Příznivci kultury pro změnu uvítají historické památky a bohatý kulturní program.

Obr. 2. České lázně

4.2.3 Segmentace lázeňských návštěvníků

Zavedením systému zdravotního pojištění v roce 1993 již lázeňská péče není hrazena Českou správou sociálního pojištění, ale novými plátcí se stávají zdravotní pojišťovny. Nejběžněji je používáno rozdělení podle formy úhrady lázeňského pobytu.

a) náklady plně nebo částečně hrazeny pojišťovnou

Komplexní lázeňská péče

„Je především zaměřena na doléčení, zabránění vzniku invalidity a nesoběstačnosti či minimalizaci rozsahu invalidity. Rovněž se týká nemocí z povolání a jiných druhů poškození zdraví při výkonu profese.“⁹

⁹ SODOMKOVÁ, Blanka. Lázeňství v České republice. *COT Business* [online]. 30.5.2006 [cit. 2010-02-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.cot.cz/index.php?page=200&jazyk=1&id=6194>>.

Ošetřující lékař vypisuje návrh na léčbu a podle diagnózy doporučuje pacientovi vhodné lékařské zařízení. Tento návrh musí potvrdit revizní lékař pojišťovny, která pacienta zastupuje. Schválený návrh se posléze odesílá do lázeňského zařízení, které dle stupně naléhavosti stanoví závazný termín nástupu. Doporučená délka pobytu je 3 týdny, pokud se nedohodne ošetřující lékař s pacientem jinak. Lázeňský lékař vystavuje pojištěnci doklad o pracovní neschopnosti.

Veškeré náklady spojené s léčebným pobytem jsou hrazeny pojišťovnou. Pojištěnec je povinen uhradit pouze náklady spojené s dopravou, lázeňský poplatek (vyjma osob mladších 18-ti let, osob starších 70-ti let a držitelů průkazek ZTP-P) a doplatek za nadstandardní služby, jako je např. jednolůžkový pokoj, lednice a televize na pokoji. Dopravu hradí pojišťovna pouze v případě tak nepříznivého stavu pojištěnce, že není schopen se tam sám dopravit.

Příspěvková lázeňská péče

Postup vyřizování lázeňské péče je až na drobné odchylky stejný jako u KLP. Lékař vystaví návrh na léčbu a dle diagnózy uvádí po dohodě s pojištěncem konkrétní zařízení. Po schválení revizním lékařem zdravotní pojišťovny, u níž je klient pojištěn, je tento návrh předán pojištěnci, který si sám dohodne s určeným lázeňským zařízením termín nástupu. Ten se musí realizovat nejpozději do 6 měsíců od data vystavení návrhu. ZP hradí vyšetření a léčbu v lázeňském zařízení, pojištěnec musí uhradit ubytování, stravu, lázeňský poplatek a na pobyt čerpá ze své dovolené. Tato lázeňská péče je poskytována především pacientům trpícím chronickým onemocněním, lze ji čerpat zpravidla jednou za dva roky, pokud nerozhodne lékař jinak.

Ambulantní lázeňská péče

Tato lázeňská péče je definována stejně jako PLP s tím rozdílem, že pojištěnec nemusí být v daném lázeňském zařízení ubytován. Na léčení může dojíždět, pokud bydlí v blízkosti, nebo si musí ubytování a stravování zajistit sám u jiného podnikatelského subjektu.

*b) náklady hrazené z vlastních zdrojů klienta***Samoplátci**

Klient, ať už občan České republiky nebo zahraniční klient, si pobyt hradí sám a čerpá jej ze své dovolené. K vyřízení pobytu nepotřebuje konzultaci s lékařem, pobyt si zajišťuje prostřednictvím cestovní agentury nebo objednávkou u lázeňského zařízení, které si sám vybral, domluví si termín nástup a délku léčby, která v tomto případě není nijak omezena. Klienti si sami hradí ubytování, stravování a lázeňský poplatek. Samoplátci jsou také mnohem náročnější na množství nadstandardních a doplňkových služeb. To platí zejména pro zahraniční klientelu, která za pobyty obvykle vydává vyšší částky než čeští občané.

4.2.4 Wellness

Nové pojetí myšlenky starých Řeků - *kalokagáthie* - spojení tělesné a duševní krásy. Pojem wellness je od konce 20. století trendem, který, jak se zdá, jen tak nezanikne. Je neodmyslitelně spojen s lázeňstvím a zdravým životním stylem a v žádném případě není určen pouze pro seniory, nýbrž je vhodný pro každou generaci.

Faktem je, že Česká republika zavedla wellness později než naši zahraniční konkurenti, proto spousta Čechů zamířila za atraktivními relaxačními pobyty na Slovensko nebo do Maďarska. Následně české lázně pochopily, že je důležité se zaměřit také na zdravou, tedy majoritní část populace. Dnes jsou různé rekondiční a relaxační pobyty již neodmyslitelnou součástí nabídky lázeňských zařízení. Stoupá také počet wellness hotelů a center, jichž využívají ve velké míře např. lidé s náročnějším povoláním.

Mgr. Hana Cathala označila ve své knize rok 2007 boomem v medializaci wellness. Definice pojmu wellness byla tehdy ještě zahalena do tajemna. Právě tato dáma se před třemi lety výrazně podílela na zavedení wellness do praxe v ČR. Dnes je úspěšnou manažerkou pro SPA & Wellness provozy.

„*Definice wellness:*

- stav, při kterém se cítíme dobře, v pohodě, vyrovnaně harmonicky
- cesta (tedy postupy, metody, principy), která nás k hledanému stavu vede
- filozofie, která vytyčuje cestu a záměr a dává smysl tomuto stavu
- označení struktury, zařízení či provozu, kde je realizován program s touto filozofií
- program, technika, metoda, procedura, menu, které navozují tento stav, činnosti působící příjemně, zdravě a pozitivně na naši identitu, na jednotu těla, mysli, duše a energie
- prostor pohody, krásy, klidu a míru.

Wellness hledáme ve skupinových činnostech, v přijímané péči, v našem okolí a v nás samých.“¹⁰

DĚLENÍ WELLNESS	
Pohybové činnosti	aerobic, posilovna, body Styling, pilates, strečink, spinning, jóga, nordic walking, procházky, outdoorové aktivity (jízda na koni, in-line brusle)
Zdravá výživa	sestavení jídelníčku, poradenství, jídelníčky pro zdravé hubnutí
Péče o tělo	kosmetika, pedikúra, manikúra, kadeřnictví, masáže, aromaterapie, oxygenoterapie, koupele, masážní koupele, magnetoterapie, peloidní zábaly a koupele, atd.
Mentální rozvoj	bojovat se svými vnitřními strachy, obavami a komplexy
Duchovní rozvoj	návštěva kulturních akcí, divadla, kina, koncertů, četba
Kontakt s přírodou	posiluje vše již řečené, umocňuje zážitky
Další dělení wellness	kondičně orientované, zdravotně orientované, relaxačně orientované, péče o tělo, výživa a redukce hmotnosti, komunikace, vztahy, emoce

Tab. 1. Dělení wellness

¹⁰ CATHALA, Hana. *Wellness : od vnějšího pohybu k vnitřnímu klidu*. První vydání. Praha : Grada Publishing, 2007. s. 19, 23. ISBN 978-80-247-2323-5.

Předmětem wellness je psychická rovnováha, relaxace, mentální a duchovní rozvoj, mezilidské vztahy a komunikace, pravidelný pohyb, zdravá vyvážená strava, čerpání nové energie, být stále svěží a umět zvládat stres. Nabídka wellness služeb se rok od roku rozšiřuje. Mezi běžné služby patří masáže, koupele, vířivé vany, zábaly, sauna, aromaterapie. V současnosti jsou populární solné jeskyně či kryoterapie¹¹.

Pod názvem *package* se skrývají kombinace 2 a více procedur a skupinových aktivit, které mají různé indikace. Jejich kompozice a provádění se řídí několika základními kritérii:

- „cílová indikace je rozhodující při volbě balíčku
- poměr skupinových a individuálních procedur se bude řídit podle zaměření wellness centra a priorit klienta
- první aktivita či procedura je nejdynamičtější, poslední v pořadí je relaxační
- většinou se postupuje od mokrých k suchým procedurám
- je-li součástí balíčku strava, je nutno dbát na odstup 1 hod. před a po procedurách, s výjimkou procedur nestimulujících tělo, např. relaxačních, sofrologických¹² a jiných nepohybových aktivit
- přestávka mezi jednotlivými procedurami by měla být minimálně 10 minut, aby se tělo mohlo energeticky (eventuálně termicky) přizpůsobit, ale ne příliš dlouho, aby se neztratila dynamika procesu s efekty, které (získané u jedné procedury) usnadňují provedení a efektivitu následující
- zvýšená spotřeba tekutin před, v průběhu a po provedení balíčku je nutná s ohledem na zrychlený metabolismus
- po ukončení balíčku není vhodné plánovat tělesně a mentálně náročné aktivity, tělo pokračuje v procesu metabolismu a má zůstat v útlumu a soustředění na tento úkon.“¹³

---

¹¹ kryoterapie - vhodná metoda při terapii revmatických a chronických zánětlivých onemocnění pohybového aparátu, kdy dochází k aplikaci extrémního chladu na celé tělo (minus 110-160°C)

¹² sofrologie - věda, která umožní člověku být v harmonii se sebou samotným a se svým okolím, tedy s blízkými lidmi, přírodou a v širokém kontextu s vesmírem a jeho energiemi.

¹³ CATHALA, Hana. *Wellness : od vnějšího pohybu k vnitřnímu klidu*. První vydání. Praha : Grada Publishing, 2007. s. 119. ISBN 978-80-247-2323-5.

4.2.5 Léčebné služby

Při nástupu na léčebný pobyt se každý pacient musí podrobit vstupní lékařské prohlídce, během léčby absolvovat alespoň jedno vyšetření, které prokáže, zda je léčení úspěšné, a v závěru pobytu následuje výstupní prohlídka, na jejímž základě pacient obdrží závěrečnou lékařskou zprávu o zdravotním stavu. Tu následně předá svému ošetřujícímu lékaři.

Podle zdrojů ministerstva zdravotnictví se v naší zemi vyskytuje zhruba 1 300 přírodních minerálních a přírodních léčivých zdrojů vod. Jejich využití patří k základům balneoterapie¹⁴.

METODA	DEFINICE
<i>Pitná kúra</i>	Opakované pití minerální vod přímo u vývěru pramene. Lékař na základě pacientova stavu specifikuje množství, frekvenci a určitý typ pramene. Optimální doba pitné kúry jsou 3 týdny.
<i>Termoterapie</i>	Privádění nebo odvádění tepla z organismu prostřednictvím parafínu, kryoterapie, vodoléčby, peloidoterapie, infračerveného a elektromagnetického záření.
<i>Vodoléčba</i>	Soubor procedur využívajících vodu. Tělo se buď ochlazuje, nebo otepluje, popřípadě se využívá kontrastu teplot, jako u skotských stříků.
<i>Uhličitá terapie</i>	Podkožní aplikace CO ₂ formou vodních koupelí, plynových injekcí. Zlepšuje prokrvení kůže. Uhličitá koupele se aplikují při teplotě 32-34 °C a mohou být celkové nebo částečné. Vždy se řídí předpisem lékaře.
<i>Peloidoterapie</i>	Forma termoterapie, jejímž zdrojem jsou peloidy ¹⁵ , aplikace se uskutečňuje formou zábalů, koupelí, tamponů. Jedná se o energeticky nákladnou proceduru, jelikož spousta lázní musí peloidy dovážet.
<i>Rehabilitace</i>	Využívá pohybové energie pacienta, kterou vydává sám pacient nebo mu pomáhá fyzioterapeut, je komplexem medicínských preventivních, diagnostických a terapeutických opatření směřujících k obnovení maximální funkční zdatnosti jedince postiženého na zdraví. S touto metodou léčby jsou spojeny nezanedbatelné mzdové náklady na vysoce kvalifikovaný zdravotnický personál.
<i>Elektroterapie a magnetoterapie</i>	Využívají účinků elektrického proudu na tkáň, nejčastěji svalové vlákno. Negativem je vysoká pořizovací cena přístrojů a jejich rychlé opotřebení.

¹⁴ balneoterapie – lázeňská léčba

¹⁵ peloidy - rašelina obohacená o minerály, používá se ve formě zábalů.

<i>Inhalace</i>	S pomocí přístroje je vdechován aerosol ústy nebo nosem. Nejčastěji se v lázních využívají přírodní minerální vody.
<i>Fototerapie</i>	Aplikace světelného záření na lidský organismus.
<i>Dietoterapie</i>	Systém 11 základních diet, které mají za úkol pomoci odstranit negativní vlivy nesprávného stravování.
<i>Klimatoterapie</i>	Přímé působení klimatu (tlak a teplota vzduchu, vlhkost, čistota vzduchu, atd.) na zdraví pacienta. Z hlediska léčivých faktorů se dále člení na: aeroterapii (pobyt a cvičení na čerstvém vzduchu), helioterapii (léčba slunečním zářením), thalassoterapii (využití mořské vody, bahna, chaluh a mořského klimatu) a speleoterapii (pobyt v jeskyních).

Tab. 2. Léčebné metody balneoterapie¹⁶

4.2.5.1 Ubytovací služby

Kvalita ubytování je po zdravotní péči druhým nejvýznamnějším činitelem spokojenosti s lázeňským pobytem.

Lázeňská klinika - tento typ ubytovacího zařízení s nejvyšší úrovní nabídky léčebných a preventivních programů je rozšířen v zahraničí (Německo, Rakousko). Má vlastní zdravotní kvalifikovaný personál, ubytovací a stravovací služby s nabídkou různých diet. Spolupracuje s klinickými pracovišti, zapojuje se do výzkumů.

Lázeňské sanatorium - má vlastní ubytovací a hotelové služby, stravovací zařízení s nabídkou různých druhů diet a také kvalifikovaný zdravotnický personál.

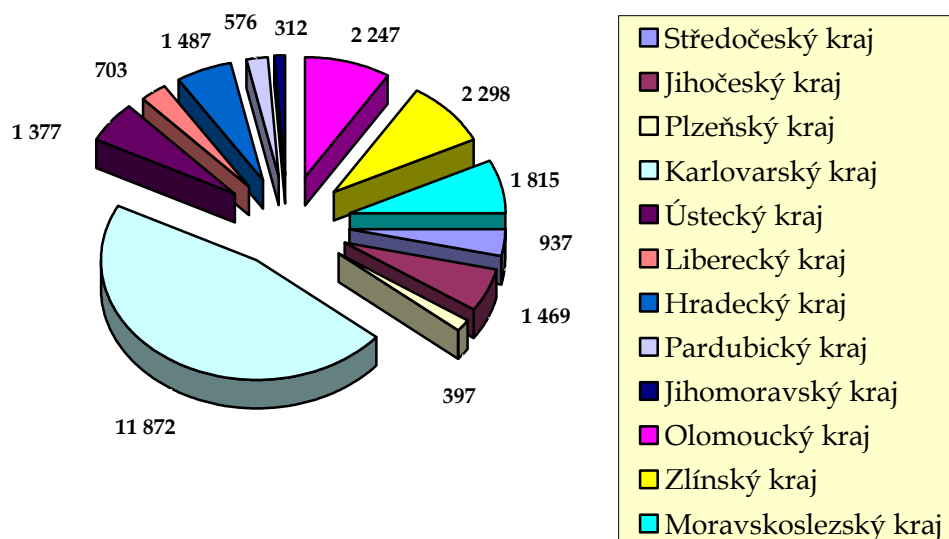
Lázeňský hotel - poskytuje ubytovací služby pro lázeňskou klientelu. Disponuje vlastním stravovacím prostorem s nabídkou alespoň jedné diety. Obvykle má smluvně zajištěný personál, který má k dispozici prostory v hotelovém zařízení nebo ve smluvně zajištěném balneoprovozu¹⁷, v některých případech vlastním.

Lázeňský penzion - jedná se taktéž o ubytovací zařízení pro lázeňskou klientelu. Stravovací služby jsou poskytovány pouze formou snídaní. Lázeňské výkony probíhají v některém z balneoprovůzů v lázeňském místě.

¹⁶ KAJLÍK, Vladimír. *České lázně a lázeňství*. Praha : MMR ČR , 2007. s. 183-192. ISBN 978-80-239-9330-1. Zpracování vlastní.

¹⁷ balneoprovoz – zařízení specializované na konání lékařských výkonů z oblasti např. termoterapie, kineziterapie, hydroterapie, psychoterapie, elektroléčby, ...

Do ubytovacích zařízení můžeme také zařadit *ubytování v soukromí*, není to však v současné době příliš rozšířená forma ubytování.

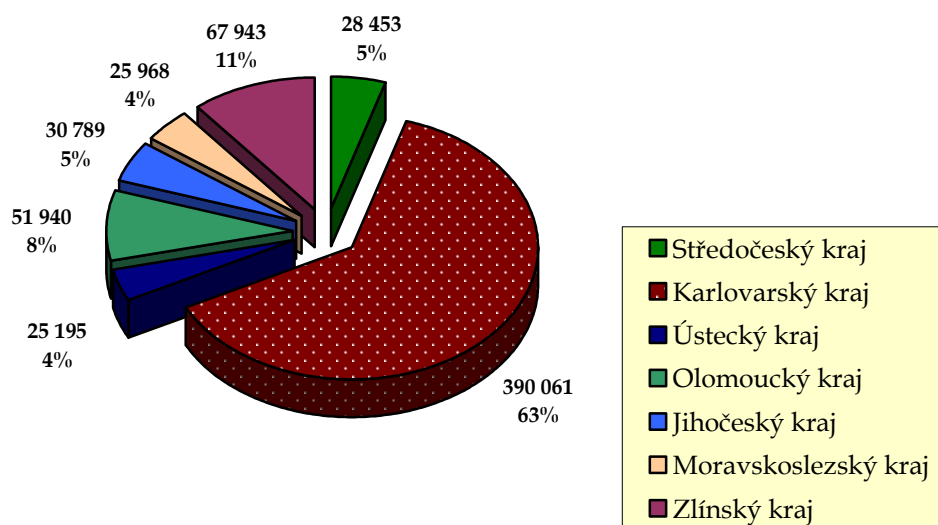

Graf 1. Lůžková kapacita lázeňských zařízení v roce 2008¹⁸

Statistiky uvádějí, že ve 4. čtvrtletí roku 2009 navštívilo lázeňská zařízení celkem 154 000 hostů, což celkově znamená 3 % pokles oproti stejnému období minulého roku. Důležité ovšem je, že rezidenti zaznamenali pokles o pouhé 0,3 %. Z toho vyplývá, že čeští senioři mají o lázeňské pobyty zájem. Počet přenocování rezidentů také vzrostl, a to o 2,8 %.

Na následujícím grafu je znázorněn počet příjezdů hostů do lázeňských zařízení ve vybraných regionech, tedy v těch regionech, které jsou z hlediska lázeňského cestovního ruchu nejnavštěvovanější. Celkový počet hostů v České republice v roce 2008 činil 674 313. Jak se dalo předpokládat, největší podíl návštěvníků bezkonkurenčně představuje Karlovarský kraj. Ale také kraj Zlínský se drží předních pozic.

¹⁸ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. *Lázeňská péče 2008 : Zdravotnická statistika* [online]. Praha : ÚZIS ČR, 2009 [cit. 2010-03-01]. Dostupné z WWW: <http://www.uzis.cz/download_file.php?file=3530>.

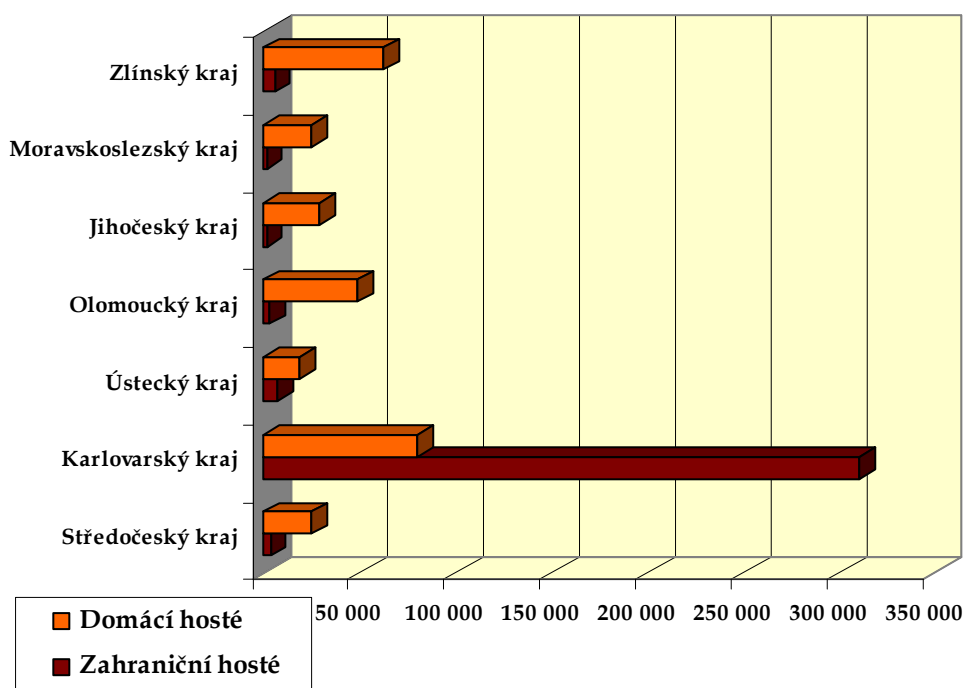

Graf 2. Hosté v lázeňských zařízeních¹⁹

Na dalším grafu můžeme porovnat ve stejných regionech podíl domácích a zahraničních klientů. Všechny uvedené kraje jsou na tom podobně v rozdílech podílu domácích a zahraničních klientů, jeden kraj se výrazně odlišuje – Karlovarský. Tento fakt nás utvrzuje v tom, že lázně v této oblasti jsou skutečně proslulé.

Co se týče zahraniční klientely českých lázní, první místo zaujali v roce 2008 Němci s celkovým počtem příjezdů téměř 1,5 milionu. Za nimi se umístili Angličané, jejich počet je však o milion menší. Na třetím místě jsou Rusové, kteří považují návštěvu českých lázní za velmi prestižní událost. Následují Poláci a Italové.

¹⁹ Ročenka cestovního ruchu 2008 [online]. 2008 [cit. 2010-02-21]. Dostupný z WWW: <http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=7ccfec52-e70f-4a09-ab9f-c4d79caae1b0>.>
Zpracování vlastní.

Graf 3. Návštěvnost lázní domácími a zahraničními klienty²⁰

4.2.5.2 Stravovací služby

Pacienti spadající pod komplexní lázeňskou péči podléhají tzv. režimovému stravování, které má svůj pevný řád řídící se 11 základními druhy diet, určenou dietu by měl pacient po celou dobu pobytu dodržovat. Strava se skládá ze snídaně, obědu a večeře a je podávána přímo v lázeňském domě či hotelu.

Pacienti, kteří do lázní přijeli za relaxací, nepodléhají režimovému stravování a mohou využít širokou nabídku stravovacích služeb v lázeňském místě. Ve většině případů mají stravování zajištěno v místě ubytování. Těmto návštěvníkům jsou k dispozici také doplňková zařízení jako bary, vinárny, kavárny, cukrárny, kiosky, čajovny.

²⁰ Ročenka cestovního ruchu 2008 [online]. 2008 [cit. 2010-02-21]. Dostupný z WWW: <http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=7ccfec52-e70f-4a09-ab9f-c4d79caae1b0>.> Zpracování vlastní.

4.2.5.3 Kulturně-společenské vyžití

Lázeňští hosté navštěvují lázeňská místa nejen z důvodů zdravotních či relaxačních, ale také kvůli novým zážitkům. Divadelní a filmová představení, muzea, galerie, slavnosti, festivaly, kongresy – tyto služby neodmyslitelně patří k lázeňskému cestovnímu ruchu. V posledních letech také vysoce vzrostl zájem o sportovní vyžití, lázeňská místa dokáží nabídnout velké množství takových aktivit: plavání, golf, cykloturistika, tenis, squash, bowling, jízda na koni, aerobic, fitness centra, lyžování.

4.2.5.4 Doplnkové služby

Tyto služby mohou využívat jak lázeňští hosté, tak místní obyvatelé. Do této kategorie patří možnost zakoupit upomínkové, dárkové předměty mající spojitost s lázeňským místem (lázeňské oplatky, bylinný likér, lázeňské pohárky), plány města, pohlednice. Důležitou součástí jsou také dopravní a peněžní služby, k dalším službám patří např. kadeřnictví, kosmetika, čistírny, půjčovny sportovního vybavení.

Tyto služby jako celek působí ve všech směrech pozitivně, neboť uspokojují potřeby lázeňských návštěvníků a ti přispívají k ekonomickému rozvoji regionu, podporují činnost a existenci místních firem.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 LÁZNĚ LUHAČOVICE

V této části bakalářské práce se zaměřím na Lázně Luhačovice. Leží asi 20 km jihovýchodně od Zlína, část okolí Luhačovic je součástí CHKO Bílé Karpaty. Zdejší ovzduší není poskvrněno průmyslovými emisemi. Lázně Luhačovice patří k nejnavštěvovanějším lázním v ČR a jsou neodmyslitelnou součástí jižní Moravy. Důkazem oblíbenosti je dlouholetá tradice této turistické lázeňské destinace. Pro svou malebnou krajinu, příznivé podnebí a vysoce kvalitní služby jsou vyhledávané jak českými, tak i zahraničními klienty v jakoukoli roční dobu.

Jsou vhodnou volbou pro všechny, co chtějí předcházet nemocem, zapomenout na každodenní stres a strávit pohodovou dovolenou. Celkem 33 zdejších objektů je zapsáno do seznamu kulturních památek. ČR podala návrh na zařazení Luhačovic do seznamu světového kulturního dědictví UNESCO, což také svědčí o jedinečnosti Lázní Luhačovice.

5.1 MĚSTO LUHAČOVICE

Lázně Luhačovice jsou největšími moravskými lázněmi a čtvrté největší v ČR. Vyvěrá zde celkem 16 hydrouhličitanochloridosodných kyselek a jeden sirný pramen. Nejznámějšími jsou Aloiska, Ottovka, Vincentka, pramen Dr. Šťastného a Sv. Josefa. Teplota vyvěrajících vod je 10-12 °C. Díky vysoké minerální koncentraci a dokonalému proplynění kyslíčnickem uhličitým jsou prameny považovány za jedny nejefektivnějších v Evropě. Jejich jedinečné ozdravné účinky objevil v polovině 17. století přírodovědec a fyzik Jan Ferdinand Hertod. Pitná kúra byla jedinou metodou léčení až do roku 1790, kdy byly postaveny první dřevěné koupelny. Vincentka byla tehdy rozvážena do celého Rakouska-Uherska.

Důležitou úlohu v rozvoji lázní zaujímal rod Serenyiových. Uvědomovali si výjimečnost minerálních zdrojů, na konci 18. století nechali postavit první ubytovací zařízení, hostinec Velkou Kamennou s dřevěnými koupelnami pro hosty. Po příslušnících rodu byly také pojmenovány některé léčivé prameny.

Lázně se vyvíjely již od roku 1902, kdy byla založena akciová společnost Lázně Luhačovice v čele s MUDr. Františkem Veselým z Brna. Ojedinělou a nenapodobitelnou atmosféru lázní vytvořil slovenský architekt Dušan Jurkovič.

Skvostem jeho lidové secesní architektury je luxusní lázeňský hotel Jurkovičův dům, který právem nese jeho jméno.

Lázeňská léčba probíhá na základě využití minerálních léčivých pramenů a příznivého klimatu v kombinaci s nejmodernějšími rehabilitačními technikami. Lázeňská zařízení se zaměřují z 60 % na onemocnění dýchacího ústrojí, dále pak na léčbu pohybového aparátu, trávicího ústrojí, obezity a diabetu.

5.1.1 Ubytovací zařízení pro všechny

Nabídka ubytovacích zařízení zahrnuje jak penziony s příjemnou rodinnou atmosférou, tak moderní hotely s širokou škálou služeb i pro ty nejnáročnější klienty. Tato destinace je v neustálém vývoji. Není tomu tak dávno, co byl zrekonstruován hotel Palace****. V současné době pro změnu probíhá rozsáhlá rekonstrukce hotelu Alexandria****, který bude opět v provozu ještě letos. Bude poskytovat služby na vysoké úrovni, komfortní ubytování, stravování, wellness centrum, bude zde vybudována luxusní restaurace ve francouzském stylu. Za hotelem se staví nová budova, kde bude situován balneoprovoz. Až bude toto dokončeno, začne rekonstrukce hotelu Morava***. Oba hotely by posléze měly být spojeny jakýmsi „tunelem“ s budovou balneoprovozu.

Obr. 3. Současná podoba hotelu Alexandria**** a za ní nová budova wellness centra

V březnu 2010 byl znovu otevřen Wellness & spa hotel Augustiniánský dům. Po úspěšné rekonstrukci nyní hotel nabízí špičkové služby, ať už co se týče gastronomických zážitků, či služeb wellness. Místní Wellness & Spa centrum je nepochybně prvotřídní kvality, důkazem toho je skutečnost, že jeho patronkou je úspěšná francouzská SPA konzultantka Hana Cathala. Kromě dnes již tradičních procedur wellness jsou v nabídce „francouzské lázně“ se speciální vysoce komfortní vanou, kterou nemají nikde jinde v ČR. Poskytuje hydromasážní procedury, muzikoterapii²¹ a chromoterapii²². Zajímavostí tohoto hotelu je fakt, že zde mnoho let pravidelně jezdil na léčení skladatel Leoš Janáček. Luhačovice se tak staly zásadním místem pro tvorbu jeho děl. Jeho osobnost je každoročně vzpomínána při červencovém „Festivalu Janáček a Luhačovice“ (letos 19. - 23. července proběhne již 19. ročník).

Lázně Luhačovice jsou věhlasným centrem seniorského cestovního ruchu. Ale také mladším generacím mají bezpochyby co nabídnout. Pro spoustu návštěvníků jsou lákadlem wellness procedury, které jsou ve zdejších střediscích na vysoké úrovni. Na takové služby se zaměřují tato zařízení: lázeňské hotely Miramare, Jurkovičův dům, rezidence Ambra, lázeňský hotel Palace, Augustiniánský dům a brzy také hotel Alexandria.

Obr. 4. Jurkovičův dům na Lázeňském náměstí²³

²¹ muzikoterapie - má terapeutickou schopnost, je založena na emoční mobilizaci a navození rovnováhy. Zvuky, hudba a hlas jsou důležitými prostředky rozvoje

²² chromoterapie - působí na naše tělo barvami. Může být provozována v relaxační místnosti prostřednictvím světla a dekorací. Při vanové terapii je do vody vysíláno světlo, které ji převádí na tělo.

²³ CK Kovotour [online]. 2010 [cit. 2010-03-29]. Hotel Jurkovičův dům. Dostupné z WWW: <<http://www.kovotourplus.cz/ceska-republika/zlinsky-kraj/luhacovice/hotel-jurkovicuv-dum>>.

Cenová relace služeb v Jurkovičově domě odpovídá klasifikační třídě ****. Původně to byl obytný mlýn, který Jurkovič roku 1902 přestavěl na lázeňský dům. Hotel byl v roce 2002 zrekonstruován, přitom původní architektonický ráz zůstal zcela zachován. Hostům je k dispozici komfortní ubytování se stylovým interiérem a restaurace s domácí i mezinárodní kuchyní. V nabídce je rozmanitý výběr lázeňských procedur a wellness. Specialitou mezi procedurami jsou uhličitě koupele ve „zlatých vanách“.

5.1.2 Využití volného času v Lázních Luhačovice

Možností, jak aktivně trávit volný čas v Luhačovicích, je skutečně mnoho. Lázeňské pobyty nejsou pouze o procedurách, lázeňská léčba je spojena také s dalšími aktivitami, do kterých se senioři rádi zapojují.

Okolí Luhačovic vybízí k turistice či v současnosti velmi oblíbenému nordic walkingu po dobře udržovaných a značených cestách. Na své si přijdou také milovníci cykloturistiky či in-line bruslení. Kolem přehrady vede 3 km dlouhá cyklostezka, v současné době probíhá výstavba další cyklostezky na trase Kunovice-Luhačovice-Uherský Brod. Sportovně aktivní návštěvníci dále mohou využít možnost zahrát si tenis, minigolf, squash, věnovat se rybaření či zajezdit si na koni.

O nabídku celodenních i půldenních zájezdů se stará Luhačovická cestovní a informační agentura Luhanka, která poskytuje letáčky lázeňským zařízením po celém městěčku. Aktuálně jsou v hotelu Palace a rezidenci Ambra vystavěny v nabídce zájezdy do Vizovic (návštěva sklárny, výroby vizovického pečiva a exkurze v likérce R. Jelínek včetně ochutnávek některých produktů. Cena Kč 320,-) nebo Moravského Slovácka (šicí dílna lidových krojů v Uherském Ostrohu, degustace vína a ochutnávka některých slováckých specialit ve vinném sklepě v Polešovicích. Cena Kč 340,-). Dle mého názoru je nabídka dostačující, pro seniory zajímavá a také využívaná, jelikož při lázeňských pobytech je volného času dostatek a ceny výletů jsou příznivé.

Kulturně založení senioři mohou vyjet za kulturně-historickými památkami např. do nedalekého Zlína, Kroměříže či Buchlovic. Milovníci architektury si přijdou na své přímo v Luhačovicích, kde mohou obdivovat lidovou secesi Dušana Jurkoviče. Co se týče kulturně-společenského vyžití přímo v Luhačovicích, mezi nejvíce navštěvované akce jistě patří tradiční slavnostní otevírání pramenů spojené se zahájením hlavní

lázeňské sezóny, které se letos uskuteční 7 - 9. května. K dalším očekávaným a populárním akcím patří již zmíněný červencový „Festival Janáček a Luhačovice“. K lázeňskému životu také patří kolonádní koncerty či zábavné programy v lázeňských hotelech.

5.1.3 SWOT analýza Lázní Luhačovice

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • v okolí se rozprostírá krásná krajina, příznivé podnebí • služby na vysoké úrovni, odborný kvalifikovaný personál • dlouholetá tradice lázeňské péče • bohatý výběr přírodních pramenů s blahodárnými léčivými účinky • dostatečný komfort také pro zahraniční návštěvníky • neustálý rozvoj služeb, rekonstrukce lázeňských zařízení • rozmanitá nabídka služeb • kvalitní služby wellness • relativně výhodné ceny pro zahraniční klientelu • dostatečná ubytovací kapacita 	<ul style="list-style-type: none"> • letiště pro zahraniční návštěvníky je poměrně daleko • rozdílná kvalita lázeňských zařízení (některá zařízení si nemůže tuzemský samoplátce finančně dovolit) • možnost uplatnit příspěvkovou léčbu není příliš vysoká • v letní sezoně nemožnost využít přehradu ke sportovním aktivitám (nekvalitní voda) • v zimním období poměrně nízká nabídka kulturního vyžití • nedostatečné prostory pro kongresovou turistiku
Příležitosti	Rizika
<ul style="list-style-type: none"> • více akčních balíčků služeb za zvýhodněné ceny • přizpůsobivost poptávce • udržet poklidnou pohodovou atmosféru města • rozvoj sportovních aktivit (nedávno začala výstavba nového aquacentra, které tu návštěvníci postrádali) • rozvoj železniční infrastruktury (prodloužení na Slovensko či do Vídně pro větší pohodlí zahraniční klientely) • zpřístupnit lázeňská zařízení pro méně movité české seniory - větší možnosti uplatnění příspěvkové péče • zachovat trend příjezdů zahraniční klientely - významný přínos pro lázeňská zařízení a devizový příjem pro stát 	<ul style="list-style-type: none"> • poškození poklidné atmosféry města • upadání kvality služeb • nedostatečná jazyková znalost personálu lázeňských zařízení • překročení přípustné míry počtu lázeňských hostů (platí zejména v sezoně) • úbytek zahraniční klientely vyžadující luxusní ubytování

Lázně Luhačovice jsou vyhledávanou destinací lázeňského cestovního ruchu. Drží krok se současnými evropskými trendy, vynikají jak v nabídce pobytů, procedur, kvalitních službách, tak v možnostech využití volného času.

Vyhlášená lázeňská zařízení jsou za poslední léta postupně renovována, což je samozřejmě dobře, na druhou stranu ale čím bude ubytovací zařízení luxusnější, tím bude také poskytovat dražší služby. Doporučila bych nabízet výhodné pobytové programy pro seniory, aby se zvýšila či alespoň udržela míra návštěvnosti českých seniorů.

Doporučila bych také do budoucna zlepšit přístupnost této lázeňské destinace. Movitější česká klientela, která by možná i dala přednost letecké dopravě, musí využít železniční nebo silniční dopravy, neboť letiště není v blízkém dosahu. Nebyl by na škodu také rozvoj železniční dopravy, neboť železniční trať z Luhačovic nikam nepokračuje.

Lázeňská zařízení by měla nabízet zajímavé akční balíčky především mimo sezónu, kdy mají problém s obsazeností. Senioři mají k dispozici volný čas a jakákoli možnost slev je u této cílové skupiny vítána.

5.2 KOMPARACE LÁZEŇSKÝCH UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ

V další části se budu věnovat podrobněji dvěma lázeňským zařízením, lázeňskému hotelu Palace**** a Wellness hotelu rezidenci Ambra****. Obě zařízení se od sebe výrazně liší, avšak mají také totožné vlastnosti. Za společného jmenovatele bych ale určitě označila luxusní ubytování a špičkové služby.

5.2.1 Lázeňský hotel Palace ****

Tento luxusní lázeňský hotel patří k nejvyhledávanějším v Luhačovicích. Je takřka nepřehlédnutelný, „vznešeně“ se tyčí nad centrem Luhačovic. V roce 1995 byla dokončena rozsáhlá rekonstrukce a modernizace hotelu, přičemž původní architektonické prvky a kuriozity zůstaly zachovány. Nově byl vystavěn balneoprovoz, který nabízí 40 druhů léčebných procedur.

Hotel má k dispozici 50 jednolůžkových, 84 dvoulůžkových pokojů a 4 apartmá. Všechny pokoje jsou vybaveny vlastním sociálním zařízením, v pokojích je dále televizor, rádio, telefon, trezor a v apartmá navíc minibar. Ve dvou hotelových restauracích lze vybrat z jídel domácí i mezinárodní kuchyně.

Hotel Palace nabízí procedury vhodné k léčbě dýchacích cest, trávicího ústrojí, diabetu i pohybového aparátu. Je možné využít fitness centra, pohodlí vyhřívaného bazénu, saunu či solárium. K hotelovým službám patří také kadeřnictví a kosmetika.

Obr. 5. Hotel Palace ****

Dle 80 % vytiženosti hotelu v polovině března, tedy mimo hlavní sezónu, jsem usoudila, že hotel je opravdu velmi oblíben a seniory hojně navštěvován. Co se týče zahraniční klientely, nejčastějšími návštěvníky jsou již zmínění Rakušané a Němci, v létě toto zařízení navštěvují Izraelci.

Pobyty jsou rozděleny na:

- a) léčebné pobyty pod dohledem lékaře
- b) pobyty, při kterých host absolvuje procedury bez lékařské konzultace

Nástupním dnem hotelu Palace je neděle a pondělí, vstupní prohlídky podstupují lázeňští hosté v úterý. Při prohlídce pacienti podstupují odběr krve, moči a měření tlaku. Musí s sebou bezpodmínečně mít lékařskou zprávu od svého praktického lékaře. Tentýž den jsou při konzultaci s lékařem seznámeni s vhodnými procedurami, které jsou sestaveny a doporučeny na základě indikace pacienta.

Co se týče kulturního programu, hotel Palace zve své hosty do vinárny Pod Lěštím, kde každý pátek od 19 hod hraje cimbálová muzika. Ovšem také hotelová kavárna nabízí rozmanité kulturní páteční programy. Středeční večery jsou pro změnu pravidelně zaslíbeny tanci, ke kterému hraje Duo Show Band.

5.2.1.1 Rozhovor s odborníkem

Při návštěvě hotelu Palace jsem měla možnost vyzpovídat lékařku MUDr. Lívii Kušnierovou, která zde pracuje již od roku 1995.

Zajímalo by mě, jaká je skladba klientely. Navštěvují tento lázeňský hotel samoplátci nebo spíše klienti skrz příspěvkovou lázeňskou léčbu?

„V minulosti bylo klientů s příspěvkovou lázeňskou léčbou poměrně dost, ale myslím, že poměr je v poslední době vcelku vyrovnaný. Musím uznat, že v současnosti převažují spíše samoplátci.“

Hotel Palace nabízí špičkové služby, dobře víme, že tuzemští senioři na tom finančně nejsou tak dobře, jako zahraniční návštěvníci. Lze tedy z tohoto faktu logicky vyvodit, že zde převažuje zahraniční klientela?

„To bych určitě neřekla. Jezdí k nám hodně českých pacientů. Často dostávají pobyt darem od svých dětí, např. k narozeninám či výročí svatby. Ze zahraničních hostů

převládají Němci a Rakušané, pro které je pobyt u nás výhodnější než ve svých zemích.“

V kterém období zaznamenáváte nejvíce hostů? Kdy je hotel nejvytíženější?

„Tak určitě v sezóně, v období květen - září. V létě hodně rodiny s dětmi. Jezdí se k nám také léčit učitelky s hlasivkami. V zimě to bývá slabší, proto se snažíme nabízet akční balíčky, které využívají zejména zahraniční hosté. Pro ně je to opravdu výhodné, co by doma zaplatili za vytápění, investují do několikadenního pobytu a ještě si užijí relaxaci.“

Existuje nějaká procedura, která je vhodná pro všechny indikace?

„Tak dalo by se říci, že uhličité koupele. Slouží všeobecně k lepšímu prokrvení organismu, mají pozitivní vliv na cévní a srdeční systém. Avšak u těžkých onemocnění dýchacího ústrojí tuto proceduru nedoporučujeme.“

Vím, že časování procedur je individuální záležitost a mnohdy záleží na maličkostech ve zdravotním stavu pacienta, můžete přesto alespoň trochu přiblížit tuto problematiku? Lze například uvést konkrétní příklady na pacienta s diabetem?

„Časováním procedur se zabývají sestry na základě toho, co lékaři pacientům doporučí. K základním pravidlům patří odpočinek po jídle. Mezi stravou a procedurou musí zkrátka být časový odstup. Velká procedura může být 1 x denně. V návaznosti procedur je vhodné, aby po koupeli následovala masáž. Další pravidlo návaznosti zase říká, že po masáži má následovat odpočinkový zábal. Co se týče diabetiků, pro ně jsou vhodné například uhličité koupele, podvodní masáže, čtyřkomorové lázně, pohybové aktivity. Samozřejmě záleží na dalších okolnostech, pacientům s problémy s pohybovým aparátem je k dispozici rehabilitační sestra, která se vším pomáhá, to samé platí u astmatiků, kteří podstupují dechová cvičení opět za přítomnosti sestry.“

Je zde k dispozici vybavené wellness centrum. Můžete říci, čeho hosté nejvíce využívají? Zda je třeba oblíbené fitness nebo bazén?

„To ne, kdepak cvičení, lidé jsou líní se hýbat. Asi nejžádanější jsou perličkové koupele a nejrůznější masáže. Taková ta klasika ve wellness.“

Musím říci, že povídání se zdejším specialistou bylo příjemným zpestřením návštěvy hotelu Palace. Co mě překvapilo, byla informace o převažující samoplátecké klientele, která navíc zcela běžně zahrnuje tuzemské klienty. Čekala jsem, že tento hotel je vyhledáván spíše zahraničními klienty a čeští zde pobývají jen díky příspěvkům pojišťovny. Je všeobecně známo, že čeští senioři si nemohou dovolit tak luxusní pobyt jako třeba naši zahraniční sousedé. Jsou si toho vědomy také lázeňská zařízení, neboť se snaží uzpůsobovat své služby především zahraničním hostům, ti jsou pro ně také lukrativnější a neváhají si za kvalitní služby a komfortní ubytování připlatit. Není tedy divu, že místní lázeňská zařízení se snaží udržovat v dobrém stavu, zdokonalovat své služby a v lázeňství držet krok s evropskými trendy.

Je škoda, že mimo hlavní sezonu je o pobyty malý zájem. Lázně Luhačovice mají zajisté své kouzlo i v zimě. Ve volném čase jsou v okolí ideální podmínky pro běh na lyžích, kulturních akcí je ale méně, převažují plesy. Dále mě zarazilo, že hosté nedostatečně využívají nabídky pohybových aktivit, která je skutečně pestrá, k dispozici je bazén, posilovna, kalanetika, jóga, aqua aerobik (není zahrnut v ceně a platí se zvlášť). Tyto relaxační služby tak mají význam převážně pro pacienty, kteří zde tráví pobyt pod lékařským dohledem a cvičení jim bylo předepsáno.

5.2.1.2 *Package versus jednotlivé procedury*

V každém případě doporučuji seniorům zakoupit předem sestavený balíček služeb. Zakoupení procedur k pobytu je velice nevýhodné. Vezmeme v úvahu např. „Pobyt pro seniory“, který v hotelu Palace stojí v hlavní sezoně Kč 10 270,-, a podrobněji si jej rozebereme. Převážnou většinu ceny představuje ubytování, jelikož nocleh v tomto hotelu stojí v hlavní sezonu Kč 1 435,- v 1/2 pokoji. Za sedmidenní ubytování se snídaní by tedy senior za normálních okolností zaplatil Kč 10 045,- (7 x 1 435,-). Ovšem v pobytu je zahrnuto dokonce ubytování s polopenzí, ne pouhá snídaně.

Shrnu, co vše je v package tohoto pobytu obsaženo (viz. příloha 4): *uvítací drink, 7x ubytování s polopenzí, 1x sladké překvapení a káva, 1x konzultace s lékařem, 5x lázeňská procedura podle předpisu lékaře (1x velká a 4x malá), denně pitná kúra. BONUS: 5x inhalace minerální vody.*

Po odečtení částky za ubytování z celkové ceny pobytu, tedy 10 270 - 10 045, zbude částka Kč 225,- na další služby. Za takovou částku by si senior dokoupil pouze

nějakou jednu levnější proceduru. Z toho lze logicky konstatovat, že pokud by si chtěl dokoupit ke svému pobytu všechny zbývající položky, které „Pobyt pro seniory“ zahrnuje, vyšel by ho lázeňský pobyt mnohem draž, než kdyby si zajistil výhodný package dle nabídky.

Takových pobytů nabízí hotel Palace hned několik, např. Pobyt pro diabetiky, Rehabilitace pohybového ústrojí, Regenerace zad a kloubů, Lázeňská kúra pro lehké nohy, Manager program, vše viz. příloha 4 i s porovnáním cen pobytů v jiných lázeňských zařízeních, stejně tak porovnání ubytování a ceník jednotlivých procedur. Jak si můžeme všimnout, Jurkovičův dům nabízí dle očekávání procedury za nejvyšší ceny, stejně jako ubytování. Senioři by zde tedy měli očekávat maximální komfort a špičkové služby, kterých ale na druhou stranu není zdaleka tolik, jako v hotelu Palace. Co se týče ubytování, prvenství si opět drží Jurkovičův dům, druhým nejdražším je dle tabulky právě hotel Palace.

5.2.2 Wellness hotel Rezidence Ambra ****

Poloha tohoto hotelu není tak výhodná, jako u hotelu Palace. Nachází se mimo centrum města v poklidné oblasti mezi vilami pod lesem. Je proto vhodný pro ty, co si chtějí užít klidný a nerušený pobyt. Hotel s celoročním provozem je moderně vybaven a funguje od roku 2006.

Ubytovací kapacita hotelu čítá 116 lůžek s možností přistýlek v celkem 56 pokojích. Jak jsem se mohla sama přesvědčit, ubytování je velmi kvalitní. Nachází se zde také bezbariérový apartmán. Aktuálně byl před měsícem dokončen nový De Luxe apartmán, který za cenu Kč 2 750,- v hlavní sezóně poskytuje opravdu výjimečné pohodlí (v příloze 6 vloženy fotografie). Seniorům, kterým záleží na komfortním ubytování bych tento apartmán vřele doporučila. Avšak také ostatní pokoje jsou prostorné, příjemně barevně sladěny, doplněny vkusným nábytkem. Jako další specifikum tohoto hotelu bych zmínila příjemnou vůni speciálního rozprašovače linoucí se po chodbách hotelu. Útulné prostředí navozuje také hudba hrající z reproduktorů v každém podlaží.

Obr. 6 Wellness hotel Rezidence Ambra ****

Také v tomto hotelu jsem se ptala na aktuální obsazenost, která činila asi 20 %. Roční vytíženost hotelu je opět nejvyšší v hlavní sezóně, ve zbytku roku je to velmi individuální, každý rok jiné. Letošní první dubnový víkend byl hotel plně obsazen, nemám bohužel informaci z hotelu Palace pro porovnání, ale jsem přesvědčena, že situace byla v období Velikonoc podobná.

Také hotel Ambra má zahraniční klienty, ve 4. čtvrtletí minulého roku jich bylo celkem 92. Polovina z nich byli Slováci, dalšími zastoupenými národnostmi byli Angličané, Němci, Rakušané a Rusové.

Hlavním rozdílem mezi oběma hotely je dle mého názoru absence lékařů v hotelu Ambra, je zde však k dispozici nutriční terapeut, který seniorům doporučí vhodnou stravu či pitnou kúru. Co se týče stravování, dietetická opatření jsou samozřejmě respektována, lze zajistit diabetickou, vegetariánskou a bezlepkovou stravu.

Hotel Ambra má vhodné prostory pro pořádání prezentací, školení, firemních pobytů. K dispozici je celkem 5 místností k těmto účelům, nejvyšší možná kapacita je 85 míst, a to v klimatizované restauraci.

Stejně jako hotel Palace, také rezidence Ambra má vlastní balneoprovoz „Centrum vitality“. Bazén s protiproudý a whirlpool jsou zahrnuty v ceně ubytování, tedy hoteloví hosté je mohou využívat po celý den zdarma. Z procedur jsou v nabídce masáže, koupele, inhalace, oxygenoterapie, aqua-rehabilitace, zábaly, obklady (více viz. příloha 5).

5.2.3 Komparace

Jak už bylo zmíněno, hlavním rozdílem je absence týmu lékařů v hotelu Ambra. Konzultaci s odborníkem ale za poplatek Kč 260,- zajistit lze. S ohledem na tuto skutečnost bych seniorům, kteří mají vážnější zdravotní problémy, raději doporučila hotel Palace, kde mohou být pod lékařským dohledem denně a to bude pro ně jistě pohodlnější. Naopak seniorům, kteří chtějí strávit příjemné odpočinkové dny, bych doporučila Wellness hotel Rezidenci Ambra, která je spíše zaměřena na zážitky wellness.

Hotel Ambra narozdíl od hotelu Palace nemá pouze balneoprovoz, byla zde také nedávno zřízena Ambulance estetické medicíny. Ta slouží k drobným korekčním zákrokům a ošetřením, např. redukce podkožního tuku, celulitidy, léčba pigmentací, odstraňování jizev, vyhlazení vrásek.

Co se týče kvality ubytování, myslím, že obě zařízení odpovídají klasifikační třídě First Class. Pokud porovnáme ceny, zjistíme, že hotel Ambra je levnější, mohou si jej tedy dopřát také tuzemští senioři. Hotel Palace již má svou tradici, může si proto dovolit nasadit vyšší ceny.

Období	Zimní sezóna			Mezisezóna			Hlavní sezóna		
Typ pokoje	1/1	1/2	Ap.	1/1	1/2	Ap.	1/1	1/2	Ap.
Hotel Palace	1 555,-	2 300,-	3 960,-	1 760,-	2 590,-	4 440,-	1 955,-	2 870,-	4 945,-
Rezidence Ambra	1 150,-	1 750,-	2 250,-	1 300,-	1 990,-	2 550,-	1 400,-	2 150,-	2 750,-
Rozdíl cen (v %)	35,22	31,42	76,00	35,39	30,15	74,12	39,64	33,49	79,82

Tab. 3. Cenové porovnání ubytování

Ceny uvedené v tabulce jsou za pokoj/noc a zahrnují snídani formou bufetu. Jak můžeme vidět, rozdíl je podstatný. Hotel Palace je vždy podstatně dražší, jak můžeme vidět v procentuálním rozdílu cen. Největší výkyvy jsou v účtování apartmánů, v hlavní sezóně dokonce až o 79,82 %. Rezidence Ambra je tedy v tomto ohledu mnohem příznivější. Z uvedených cen navíc při individuálních pobytech v rezidenci Ambra

získávají senioři slevu 5 %. To sice není mnoho, ale celkově nabídka levnějšího ubytování může přilákat více seniorů do tohoto ubytovacího zařízení. Tamní vedení si je vědomo faktu, že tuzemští senioři sice rádi jezdí na dovolenou, ale na druhou stranu nejsou schopni nebo nechtějí do ní investovat více, než je nutné. Pokládám za pozitivní, že se hotel snaží touto cestou zapůsobit na významnou cílovou skupinu seniorů.

V obou hotelech je samozřejmostí možnost doplatit si polopenzi nebo plnou penzi. V hotelu Palace činí příplatek Kč 170,- za oběd a Kč 170,- za večeři, přičemž se jedná o výběrovou stravu. V hotelu Ambra je oběd zpoplatněn Kč 160,- a večeře Kč 185,-. Zápor pro některé klienty je skutečnost, že hotel Ambra se dle katalogu soustřeďuje pouze na 3 druhy diet. Hotel už ovšem pár takových případů zaznamenal a snaží se tuto bariéru odstranit, když je potřeba. Po konzultaci s vedoucí restaurace lze jídelníček individuálně přizpůsobit dle požadavků klienta.

5.3 LÁZEŇSKÝ POBYT V PRAXI

S paní MUDr. Kušnierovou jsme se o procedurách bavily všeobecně, jelikož, jak už bylo řečeno, každému jedinci jsou procedury „šity na míru“ dle indikace. Zeptala jsem se proto na vlastní zkušenosti další osoby, pana Stanislava Hlůška, který byl mnohokrát v lázních. Je nutné dodat, že se jedná o diabetika s voperovaným bypassem.

Vstupní prohlídka zpravidla probíhá následující den po nástupním dnu. Pacientovi je odebrána krev, moč a změřen tlak. Po vyšetření je mu vystaven časový plán s procedurami. Lázeňský denní program je zhruba následující:

- 6:30 - budíček
- 7:15 - snídane
- dopoledne procedury
- 12:00 - 12:30 - oběd
- odpoledne procedury a osobní volno
- 18:00 - večeře

Velká procedura by zpravidla měla být pouze 1x denně, při klasických dlouhých pobytech (21-28dní) je do programu zařazena maximálně 2x do týdne. Procedury jsou předepisovány především na dopoledne, odpoledne bývá třeba už jen jedna procedura,

zbytek dne je zaměřen na odpočinek, procházky. Osobní volno lze také vyplnit aktivitami, o kterých jsem se zmiňovala v kapitole 5.1.2.

Dle uvedené indikace byla panu Hlůškovi předepsána dieta č. 9, z procedur absolvoval inhalace, podvodní masáž, bahenní masáž, uhličitou koupel, plavání, skupinové cvičení v tělocvičně, celkovou masáž, parafinový zábal, vířivou koupel dolních končetin, bicyklovou ergometrii²⁴.

Na závěr uvádím zajímavé cenové srovnání. Jmenovaný pacient před 13 lety absolvoval třítydenní pobyt v luhačovickém hotelu Morava. Tento pobyt si hradil sám částkou Kč 13 000,-. Po operaci srdce, v roce 2008, měl nárok na plně hrazený čtyřtydenní pobyt v Teplicích nad Bečvou, které jsou specializovány na dýchací ústrojí. Pojišťovnu to tehdy stálo Kč 28 000,-. Rozmezí 11 let představuje pochopitelný cenový rozdíl. Technika, věda i služby neustále zaznamenávají pokrok, zdražování lázeňských pobytů je tedy rozhodně odůvodněné.

5.3.1 Návrh aktivní relaxace v lázních

V této části se budu věnovat programu „Aktivní prodloužený wellness víkend pro dva“, který jsem sestavila pro manžele v seniorském věku.

Termín: dle přání klientů (nástupní den čtvrtek)

Ubytování: 3 noci ve Wellness hotelu Rezidenci Ambra****

Stravování: polopenze formou bufetu

Lázeňský program:

- 1 x uhličitá koupel
- 1 x klasická masáž částečná
- 1 x relaxační aromatická koupel
- 1 x zábal Pomerančový sen
- 1 x slatinový obklad

---

²⁴ bicyklová ergometrie - vyšetření srdce při zátěži za pomoci elektrod připevněných na hrudi a končetinách.

BONUS: neomezený vstup do bazénu a whirlpool po celou dobu pobytu

1 x masážní křeslo s aromarelaxací nebo oxygenoterapie

Cena pro 1 osobu: Kč 4 250,-

Ve volném čase tohoto pobytu bych klientům doporučila půldenní výlet do Vizovic. Ten by byl spojen s prohlídkou barokního zámku z 18. století. Následovala by ukázka tradiční výroby vizovického pečiva s možností nákupu. Výlet bude zakončen posezením ve stylovém sklípku "U Jelínka" s občerstvením.

Cena pro seniory: Kč 310,-

V ceně: doprava, průvodce, vstupné do zámku.

6 ZÁVĚR

S růstem životní úrovně se každý více zajímá o své zdraví. O lázeňské pobyty je a bude stále velký zájem. Právě tento typ dovolené klientům zajistí potřebný pobyt v příznivém podnebí a blahodárny klid. Nabízí se také možnost poznat nová zákoutí naší země a nenahraditelnou lázeňskou atmosféru.

Neskutečný boom zaznamenalo lázeňství rozvojem wellness. Dnes si již lázeňská zařízení bez procedur wellness ani nedokážeme představit. Wellness pobyty představují v současnosti již nepostradatelný doplněk celistvé nabídky lázeňského cestovního ruchu, neboť se střetávají s vysokou poptávkou ze strany klientů.

To, že senioři mají o lázeňské pobyty skutečně zájem, dokazuje fakt, že převážnou část klientely tvoří samoplátci. Je proto důležité se o stálé klienty náležitě postarat a umět si také získat přízeň návštěvníků nových. To lze především zaváděním nových technik, rozšiřováním nabídky o zajímavé služby a sestavováním výhodných balíčků služeb. Senioři mnohdy cestují s doprovodem, nejčastěji s vnoučaty. Proto by měl management hotelů nabídnout vhodný program také pro ně. Co postrádám v Lázních Luhačovice jsou např. animační programy, které jsou ve světě vítaným, příjemným, zcela běžným a osvědčeným způsobem trávení volného času. Pro pobyty s dětmi je také vhodná nabídka různých výletů, jejichž tematika dokáže zaujmout i mladší generaci, nebo sportovní aktivity, neboť pohyb je nepostradatelný v každém věku.

Myslím si, že Lázně Luhačovice budou do budoucna stále více poptávanou destinací lázeňského cestovního ruchu. Svou zásluhu na tom bezpochyby má také jedinečná architektura, která na některé návštěvníky na konci 90. let možná už působila poněkud zanedbaně. Ovšem dnes, kdy má za sebou městečko hned několik rekonstrukcí (letos se konečně dočkal rekonstrukce také Společenský dům), už patří opět ke skvostům mezi lázněmi. Neméně lákavá jsou např. lázeňská zařízení, jimiž jsem se zabývala v praktické části bakalářské práce. Obě drží krok s lázeňskými trendy, splňují požadavky seniorů a dle mého názoru se o zabezpečení své budoucnosti dokáží postarat.

Cíl práce byl tímto splněn.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. BUDINSKÁ, Jitka; ZERJATKE, Petra. *Kapitoly z dějin lázeňství*. Teplice : Regionální muzeum v Teplicích, 2006. 164 s. ISBN 80-85321-43-2.
2. CATHALA, Hana. *Wellness : od vnějšího pohybu k vnitřnímu klidu*. První vydání. Praha : Grada Publishing, 2007. 168 s. ISBN 978-80-247-2323-5.
3. CK Kovotour [online]. 2010 [cit. 2010-03-29]. Hotel Jurkovičův dům. Dostupné z WWW: <<http://www.kovotourplus.cz/ceska-republika/zlinsky-kraj/luhacovice/hotel-jurkovicuv-dum>>.
4. CMÍRAL, Pavel; KRŮŽELA, Josef; TITZ, Petr. *Luhačovice lázně z nejkrásnějších = Luhačovice : one of the most beautiful spas = Luhačovice : eine der Perlen unter den Kurbädern*. Vyd. 1. Praha : Lika Klub, 2003. 150 s. ISBN 80-86069-24-9.
5. CzechTourism [online]. 2009 [cit. 2010-02-25]. Lázeňství. Dostupné z WWW: <<http://www.czechtourism.cz/lazenstvi/>>.
6. CzechTourism [online]. 5.3.2009 [cit. 2010-03-01]. Světové trendy v cestovním ruchu - 9. díl: Cestování seniorů. Dostupné z WWW: <<http://www.czechtourism.cz/media/trendy-a-zajimavosti/svetove-trendy-v-cestovnim-ruchu-9-dil-cestovani-senioru.html>>.
7. CzechTourism.com [online]. c2005-2010 [cit. 2010-02-25]. 10 reasons to spend a holiday at a Czech spa. Dostupné z WWW: <<http://www.czechtourism.com/eng/uk/docs/holiday-tips/spa-holiday/index.html>>.
8. HESKOVÁ, Marie, a kol. *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy*. První vydání. Praha : Fortuna, 2006. 224 s. ISBN 80-7168-948-3.
9. JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Cestovní-ruch.cz* [online]. 30.5.2006 [cit. 2010-01-26]. Aplikace marketingu - základní podmínka konkurenceschopnosti českých lázeňských subjektů v podmínkách Evropské unie. Dostupné z WWW: <<http://www.cestovni-ruch.cz/zdroje/lazne-marketing.php>>.
10. KAJLÍK, Vladimír. *České lázně a lázeňství*. Praha : MMR ČR , 2007. 218 s. ISBN 978-80-239-9330-1.

11. KNOP, Karel; a kol. *Lázeňství - ekonomika a management*. Vyd. 1. Praha : Grada Publishing, 1999. 232 s. ISBN 80-7169-717-6.
12. *Lázně Luhačovice* [online]. c2010 [cit. 2010-04-02]. Léčba a léčivé zdroje v lázních Luhačovice . Dostupné z WWW: <<http://lazne-luhacovice.info/lazne-luhacovice-lecba-a-lecive-zdroje.html>>.
13. *Lázně Luhačovice* [online]. 2009 [cit. 2010-04-02]. Lázeňské hotely a penziony. Dostupné z WWW: <http://lazneluhacovice.cz/cz/lazenske_hotely.php>.
14. Lázně Luhačovice, a.s. *Zdravotní dovolená a Wellness 2010*. 2010. [cit. 2010-04-06].
15. LEPEŠKOVÁ, Zdeňka. Trendy lázeňství a wellness v příštích letech. *Hospodářské noviny* [online]. 11.4.2008 [cit. 2010-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://cestovani.ihned.cz/c1-23921990-trendy-lazenstvi-a-wellness-v-pristich-letech>>.
16. *Naše peníze.cz* [online]. 13.12.2009 [cit. 2010-03-01]. Češi objevují České i zahraniční lázně - láká nás Rakousko i Německo. Dostupné z WWW: <<http://www.nasepenize.cz/news/123/ARTICLE/5927/2009-12-13.html>>.
17. REBJONKOVÁ, Marie. Možnosti lázeňské péče. *Vademecum zdraví* [online]. 2006, Léto 2006, [cit. 2010-01-15]. Dostupný z WWW: <<http://vademecum-zdravi.cz/moznosti-lazenske-pece>>.
18. *Ročenka cestovního ruchu 2008* [online]. 2008 [cit. 2010-02-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Statistiky-Analyzy/Rocenka-cestovniho-ruchu/Cestovni-ruch-v-Ceske-republice-2008>>.
19. *Sdružení lázeňských míst ČR* [online]. 2000 [cit. 2010-01-26]. České lázně. Dostupné z WWW: <<http://www.spas.cz/files/3MgrHanacikovaCeskeLazenstvi.pdf>>.
20. *Sdružení lázeňských míst ČR* [online]. c2000 [cit. 2010-01-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.spas.cz/index>>.
21. SEIFERTOVÁ, Věra. *Marketing v lázeňském cestovním ruchu*. Vyd. 1. Praha : Vysoká škola cestovního ruchu, hotelnictví a lázeňství, 2003. 120 s. ISBN 80-86592-00-6.

22. SEMELOVÁ, Magda. *Propagační materiál Wellness hotel Rezidence Ambra*. 2010. [cit. 2010-04-06].
23. SODOMKOVÁ, Blanka. Lázeňství v České republice. *COT Business* [online]. 30.5.2006 [cit. 2010-02-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.cot.cz/index.php?page=200&jazyk=1&id=6194>>.
24. Svaz léčebných lázní České Republiky [online]. c2009 [cit. 2010-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.lecebne-lazne.cz/cs>>.
25. Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. *Lázeňská péče 2008 : Zdravotnická statistika* [online]. Praha : ÚZIS ČR, 2009 [cit. 2010-03-01]. Dostupné z WWW: <http://www.uzis.cz/download_file.php?file=3530>.
26. Výzkumný ústav práce a sociálních věcí [online]. Leden 2010 [cit. 2010-02-19]. Vývoj hlavních ekonomických a sociálních ukazatelů České republiky. Dostupné z WWW: <http://www.vupsv.cz/index.php?p=ekonomicke_a_socialni_ukazatele_cr&sit e=default>.

SEZNAM ZKRATEK

ZP – zdravotní pojišťovna

ZTP-P – zvlášť tělesně postižený/s průvodcem

KLP – komplexní lázeňská péče

PLP – příspěvková lázeňská péče

CR – cestovní ruch

HDP – hrubý domácí produkt

ČR – Česká republika

KČT - Klub českých turistů

CHKO - chráněná krajinná oblast

1/1 - jednolůžkový pokoj

1/2 - dvojlůžkový pokoj

Ap. - apartmá

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 7. května 2010

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Tůně 847
686 01 Uherské Hradiště

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Cvičení seniorů.....</i>	16
<i>Obr. 2. České lázně.....</i>	23
<i>Obr. 3. Současná podoba hotelu Alexandria**** a za ní nová budova wellness centra</i>	36
<i>Obr. 4. Jurkovičův dům na Lázeňském náměstí.....</i>	37
<i>Obr. 5. Hotel Palace ****.....</i>	41
<i>Obr. 6 Wellness hotel Rezidence Ambra ****.....</i>	46

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1. Lůžková kapacita lázeňských zařízení v roce 2008 .....</i>	<i>30</i>
<i>Graf 2. Hosté v lázeňských zařízeních .....</i>	<i>31</i>
<i>Graf 3. Návštěvnost lázní domácími a zahraničními klienty .....</i>	<i>32</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Dělení wellness .....</i>	26
<i>Tab. 2. Léčebné metody balneoterapie .....</i>	29
<i>Tab. 3. Cenové porovnání ubytování .....</i>	47